

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

30 mars 2007

PROPOSITION DE LOI

**modifiant le Code civil et le Code judiciaire
en ce qui concerne la rectification d'erreurs
matérielles dans les actes de l'état civil**

PROPOSITION DE LOI

**modifiant le Code civil et le Code judiciaire
en vue de simplifier la rectification
des actes de l'état civil**

RAPPORT

FAIT AU NOM DE LA COMMISSION DE LA JUSTICE
PAR
MME **Valérie DÉOM**

SOMMAIRE

I. Procédure	3
II. Exposés introductifs	3
III. Discussion générale	4
IV. Discussion des articles et votes	5

Documents précédents :

Doc 51 **2368/ (2005/2006) :**

- 001 : Proposition de loi de Mme Van der Auwera.
- 002 : Amendements.

Voir aussi :

- 004 : Texte adopté par la commission.

Doc 51 **2510/ (2005/2006) :**

- 001 : Proposition de loi de Mme Taelman et M. Marinower.
- 002 : Amendements.

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

30 maart 2007

WETSVOORSTEL

**tot wijziging van het Burgerlijk Wetboek
en het Gerechtelijk Wetboek met betrekking
tot de verbetering van de akten van de
burgerlijke stand voor materiële misslagen**

WETSVOORSTEL

**tot wijziging van het Burgerlijk Wetboek en
het Gerechtelijk Wetboek teneinde
verbeteringen in de akten van de burgerlijke
stand te vereenvoudigen**

VERSLAG

NAMENS DE COMMISSIE VOOR DE JUSTITIE
UITGEBRACHT DOOR
MEVROUW **Valérie DÉOM**

INHOUD

I. Procedure	3
II. Inleidende uiteenzettingen	3
III. Algemene bespreking	4
IV. Artikelsgewijze bespreking en stemmingen	5

Voorgaande documenten :

Doc 51 **2368/ (2005/2006) :**

- 001 : Wetsvoorstel van mevrouw Van der Auwera.
- 002 : Amendementen.

Zie ook :

- 004 : Tekst aangenomen door de commissie.

Doc 51 **2510/ (2005/2006) :**

- 001 : Wetsvoorstel van mevrouw Taelman en de heer Marinower.
- 002 : Amendementen.

Samenstelling van de commissie op datum van indiening van het verslag/

Composition de la commission à la date du dépôt du rapport :

Voorzitter / Président : Martine Taelman

A. — Titulaires / Vaste leden :

VLD Sabien Lahaye-Battheu, Claude Marinower, Martine Taelman
 PS Valérie Déom, Thierry Giet, André Perpète
 MR Alain Courtois, Olivier Maingain, Jean-Pierre Malmendier
 sp.a-spirit David Geerts, Walter Muls, Guy Swennen
 CD&V Jo Vandeurzen, Tony Van Parys
 Vlaams Belang Bart Laeremans, Bert Schoofs
 cdH Melchior Wathelet

B. — Suppléants / Plaatsvervangers :

Alfons Borginon, Guido De Padt, Stef Goris, Guy Hove
 Alisson De Clercq, Karine Lalieux, Jean-Claude Maene, Eric Massin
 Eric Libert, Marie-Christine Marghem, Charles Michel, Dominique Van Roy
 Anne-Marie Baeke, Stijn Bex, Dylan Casaer, Cemal Cavdarli
 Carl Devlies, Liesbeth Van der Auwera, Servais Verherstraeten
 Nancy Caslo, Alexandra Colen, Paul Meeus
 Joseph Arens, Joëlle Milquet,

C. — Membres sans voix délibérative / Niet-stemgerechtigde leden:

ECOLO Marie Nagy

cdH	: Centre démocrate Humaniste
CD&V	: Christen-Democratisch en Vlaams
ECOLO	: Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales
FN	: Front National
MR	: Mouvement Réformateur
N-VA	: Nieuw - Vlaamse Alliantie
PS	: Parti socialiste
sp.a - spirit	: Socialistische Partij Anders - Sociaal progressief internationaal, regionalistisch integraal democratisch toekomstgericht.
Vlaams Belang	: Vlaams Belang
VLD	: Vlaamse Liberalen en Democraten

Abréviations dans la numérotation des publications :

DOC 51 0000/000 : Document parlementaire de la 51e législature, suivi du n° de base et du n° consécutif
 QRVA : Questions et Réponses écrites
 CRIV : Version Provisoire du Compte Rendu intégral (couverture verte)
 CRABV : Compte Rendu Analytique (couverture bleue)
 CRIV : Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes) (PLEN: couverture blanche; COM: couverture saumon)
 PLEN : Séance plénière
 COM : Réunion de commission
 MOT : Motions déposées en conclusion d'interpellations (papier beige)

Afkorting en bij de nummering van de publicaties :

DOC 51 0000/000 : Parlementair document van de 51e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer
 QRVA : Schriftelijke Vragen en Antwoorden
 CRIV : Voorlopige versie van het Integraal Verslag (groene kaft)
 CRABV : Beknopt Verslag (blauwe kaft)
 CRIV : Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen) (PLEN: witte kaft; COM: zalmkleurige kaft)
 PLEN : Plenum
 COM : Commissievergadering
 MOT : Moties tot besluit van interpellaties (beigekleurig papier)

Publications officielles éditées par la Chambre des représentants

Commandes :
 Place de la Nation 2
 1008 Bruxelles
 Tél. : 02/ 549 81 60
 Fax : 02/549 82 74
 www.laChambre.be

Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers

Bestellingen :
 Natieplein 2
 1008 Brussel
 Tel. : 02/ 549 81 60
 Fax : 02/549 82 74
 www.deKamer.be
 e-mail : publicaties@deKamer.be

MESDAMES, MESSIEURS,

Votre commission a examiné ces propositions jointes au cours des réunions des 22 mars et 29 novembre 2006 et du 20 mars 2007.

I.— PROCÉDURE

Au cours de la réunion du 29 novembre 2006, *Mme Josée Lejeune (MR)* a demandé que sa proposition de loi modifiant les articles 55 et 56 du Code civil portant réglementation des actes de naissance (DOC 51 1242/001) soit disjointe.

II.— EXPOSÉS INTRODUCTIFS

a) *Proposition de loi (Liesbeth Van der Auwera) modifiant le Code civil et le Code judiciaire en ce qui concerne la rectification d'erreurs matérielles dans les actes de l'état civil (DOC 51 2368/001)*

La proposition de loi à l'examen vise à simplifier la procédure de rectification de petites erreurs matérielles dans les actes de l'état civil. Désormais, l'officier de l'état civil pourra lui-même corriger ces erreurs, sans devoir attendre une décision du tribunal de première instance.

b) *Proposition de loi (Martine Taelman, Claude Marinower) modifiant le Code civil et le Code judiciaire en vue de simplifier la rectification des actes de l'état civil (DOC 51 2510/001)*

Cette proposition de loi vise aussi à simplifier la procédure de rectification de certaines erreurs matérielles dans les actes de l'état civil. Désormais, l'officier de l'état civil peut corriger ces erreurs lui-même. Pour ce faire, un avis favorable du procureur du Roi suffit; une décision du tribunal de première instance n'est plus requise.

DAMES EN HEREN,

Uw commissie heeft deze samengevoegde wetsvoorstellen besproken tijdens de vergaderingen van 22 maart en 29 november 2006 en 20 maart 2007.

I.— PROCEDURE

Mevrouw Josée Lejeune (MR) heeft tijdens de vergadering van 29 november 2006 de loskoppeling van haar wetsvoorstel tot wijziging van de artikelen 55 en 56 van het Burgerlijk Wetboek houdende de reglementering inzake de akten van geboorte (DOC 51 1242/001) van de bespreking gevraagd.

II.— INLEIDENDE UITEENZETTINGEN

a) *Wetsvoorstel (Liesbeth Van der Auwera) tot wijziging van het Burgerlijk Wetboek en het Gerechtelijk Wetboek met betrekking tot de verbetering van de akten van de burgerlijke stand voor materiële misslagen (DOC 51 2368/001)*

Dit wetsvoorstel strekt ertoe de procedure voor het verbeteren van kleine materiële fouten in akten van de burgerlijke stand te vereenvoudigen. Voortaan kan de ambtenaar van de burgerlijke stand deze fouten zelf verbeteren, zonder een uitspraak van de rechtbank van eerste aanleg te moeten afwachten.

b) *Wetsvoorstel (Martine Taelman, Claude Marinower) tot wijziging van het Burgerlijk Wetboek en het Gerechtelijk Wetboek teneinde verbeteringen in de akten van de burgerlijke stand te vereenvoudigen (DOC 51 2510/001)*

Dit wetsvoorstel strekt eveneens tot de vereenvoudiging van de procedure voor het verbeteren van bepaalde materiële fouten in akten van de burgerlijke stand. Voortaan kan de ambtenaar van de burgerlijke stand deze fouten zelf verbeteren. Hiertoe volstaat een gunstig advies van de procureur des Konings, een uitspraak van de rechtbank van eerste aanleg is niet langer vereist.

III. — DISCUSSION GÉNÉRALE

Mme Sarah D'hondt, représentante de la ministre, souligne qu'il y a une discordance entre les développements des propositions de loi, d'une part, et le commentaire des articles de celles-ci, d'autre part.

Les développements renvoient à une procédure passant par le procureur du Roi, alors que dans les textes de loi proposés, ni le Code civil, ni le Code judiciaire ne sont adaptés en ce sens. Le même problème se pose en ce qui concerne la communication requise entre officiers de l'état civil. En effet, plusieurs officiers de l'état civil peuvent être associés au même acte.

Par ailleurs, il n'est pas prévu que, si des actes autres que ceux de l'état civil sont influencés par la correction de l'erreur matérielle, ceux-ci doivent également être adaptés.

Les propositions de loi prévoient un délai d'avis de trente jours. Celui-ci semble trop court aux yeux de l'intervenante, qui estime qu'un délai d'avis de soixante jours serait préférable.

La proposition de loi n° 2510 dispose qu'en cas de non-respect de ce délai, l'avis est réputé être favorable. La représentante de la ministre n'est pas d'accord sur ce point.

Afin d'éviter les problèmes d'interprétation, l'intervenante souligne qu'il s'agit ici uniquement de la correction d'erreurs matérielles dans des actes belges de l'état civil. Le procureur du Roi peut intervenir si la notion d'erreur matérielle est interprétée de manière trop large.

Les erreurs matérielles ne peuvent cependant pas être des erreurs qui concernent la filiation et il ne peut pas davantage s'agir d'une correction d'actes de nationalité.

En matière d'ordre public, il y a lieu d'observer que les tribunaux peuvent rejeter la demande des parquets. À cet égard, l'intervenante renvoie à la demande très fréquente d'apporter une correction sur la base du nom du grand-père. La correction ne peut cependant concerner que l'acte de l'état civil de la personne qui est la partie demanderesse. La correction ne peut aucunement être étendue à d'autres membres de la famille.

III.— ALGEMENE BESPREKING

Mevrouw Sarah D'hondt, vertegenwoordigster van de minister, stipt aan dat er een discrepantie bestaat tussen de memories van toelichting van de wetsvoorstellen enerzijds en de artikelsgewijze uitwerkingen ervan anderzijds.

De memories van toelichting verwijzen naar een procedure via de procureur des Konings terwijl in de voorgestelde wetteksten noch het Burgerlijk, noch het Gerechtelijk Wetboek dienaangaande worden aangepast. Hetzelfde probleem stelt zich inzake de vereiste communicatie tussen de ambtenaren van de burgerlijke stand onderling. Verscheidene ambtenaren van de burgerlijke stand kunnen immers betrokken zijn bij dezelfde akte.

Voorts wordt niet bepaald dat als akten, andere dan die van de burgerlijke stand, beïnvloed worden door de rechtgezette materiële fout, zij eveneens dienen te worden aangepast.

De wetsvoorstellen bepalen een adviestermijn van dertig dagen. Dit lijkt de spreekster te kort, een advies­termijn van zestig dagen ware hier aangewezen.

Het wetsvoorstel nr. 2510 stipuleert dat bij niet naleving van deze termijn, het advies geacht wordt gunstig te zijn. De vertegenwoordigster van de minister gaat hier niet mee akkoord.

Teneinde interpretatieproblemen te vermijden, benadrukt de spreekster dat het hier enkel de verbetering van materiële misslagen van de Belgische akten van de burgerlijke stand betreft. De procureur des Konings kan optreden wanneer de notie materiële fout te ruim zou worden geïnterpreteerd.

De materiële fouten kunnen echter geen fouten zijn die de afstamming betreffen, noch kan het hier gaan om een verbetering van nationaliteitsakten.

Inzake openbare orde dient te worden opgemerkt dat de rechtbanken de vraag van de parketten kunnen verwerpen. De spreekster verwijst in deze naar de veel voorkomende vraag tot verbetering op basis van de naam van de grootvader. De verbetering mag evenwel enkel de akte van de burgerlijke stand betreffen van de persoon die vragende partij is. De verbetering mag geenszins worden uitgebreid naar andere familieleden.

M. Alain Courtois (MR) adhère à la philosophie des propositions de loi, mais considère qu'il se recommande de consulter les officiers de l'État civil à ce sujet.

Mme Marie-Christine Marghem (MR) partage ce point de vue. Il convient de veiller à la cohérence entre, d'une part, la réforme proposée et, d'autre part, les autres réformes adoptées en la matière. Elle renvoie par exemple à cet égard à la proposition de loi adoptée n° 1242 (DOC 51 1242/001).

Mme Sarah D'hondt, représentante de la ministre, explique que la ministre de la Justice a soumis ces propositions de loi à la commission permanente de l'état civil. Cette commission permanente est composée de représentants des officiers de l'état civil et des parquets. Les observations qu'elle a formulées précédemment sont le reflet du point de vue de cette commission permanente de l'état civil.

La commission décide que la proposition de loi modifiant le Code civil et le Code judiciaire en ce qui concerne la rectification d'erreurs matérielles dans les actes de l'état civil (DOC 51 2368/001) servira de base à la discussion.

IV.— DISCUSSION DES ARTICLES ET VOTES

Article 1er

L'article est adopté, sans modification, à l'unanimité.

Art. 2

Cet article rétablit l'article 99 du Code civil.

Mme Liesbeth Van der Auwera (CD&V) et Mme Martine Taelman (VLD) présentent successivement les amendements n°s 1 et 2 (sous-amendement à l'amendement n°1). (DOC 51 2368/002) Ces amendements répondent aux préoccupations émises par la représentante de la ministre.

Les amendements n°s 1 et 2 et l'article, ainsi amendé, sont adoptés successivement à l'unanimité.

De heer Alain Courtois (MR) is het eens met de filosofie van de wetsvoorstellen doch acht het aangewezen om in deze de ambtenaren van de burgerlijke stand te raadplegen.

Mevrouw Marie-Christine Marghem (MR) sluit zich hierbij aan. Er moet gewaakt worden over de samenhang tussen enerzijds deze voorgestelde hervorming en anderzijds de andere terzake aangenomen hervormingen. Zij verwijst in deze bijvoorbeeld naar het aangenomen wetsvoorstel DOC 51 1242/001.

Mevrouw Sarah D'hondt, vertegenwoordigster van de minister, legt uit dat de minister van Justitie deze wetsvoorstellen heeft voorgelegd aan de vaste commissie voor de burgerlijke stand. Deze vaste commissie is samengesteld uit vertegenwoordigers van ambtenaren van de burgerlijke stand en van de parketten.

Haar eerder geformuleerde bemerkingen zijn een weergave van het standpunt van deze vaste commissie voor de burgerlijke stand.

De commissie beslist dat het wetsvoorstel tot wijziging van het Burgerlijk Wetboek en het Gerechtelijk Wetboek met betrekking tot de verbetering van de akten van de burgerlijke stand voor materiële misslagen, nr. 2368/1 als basis van bespreking zal dienen.

IV.— ARTIKELSGEWIJZE BESPREKING EN STEMMINGEN

Artikel 1

Het artikel wordt ongewijzigd en eenparig aangenomen.

Art. 2

Dit artikel herstelt artikel 99 van het Burgerlijk Wetboek.

Mevrouw Liesbeth Van der Auwera (CD&V) en mevrouw Martine Taelman (VLD) dienen achtereenvolgens de amendementen nrs. 1 en 2 (subamendement op amendement nr. 1) in. (DOC 51 2368/002) Deze amendementen komen tegemoet aan de door de vertegenwoordigster van de minister geuite bekommernissen.

De amendementen nrs. 1 en 2 en het aldus geamendeerde artikel worden achtereenvolgens en eenparig aangenomen.

Art. 3

Cet article rétablit l'article 100 du Code civil.

Mme Liesbeth Van der Auwera (CD&V) et Mme Martine Taelman (VLD) présentent les amendements n°s 3 et 4 visant à supprimer, dans le deuxième tiret proposé, les mots «*au sexe,*» et les mots «*un autre sexe ou*». (DOC 51 2368/002)

Mme Valérie Déom (PS) soulignent que seules les erreurs matérielles sont visées.

Mme Marie-Christine Marghem (MR) souligne que certaines données comme les nom, prénom, date de naissance, date de décès, ... sont fixées objectivement dans le temps. On n'a pas la même certitude en ce qui concerne les mots «*erreur relative à l'état civil*».

Mme Martine Taelman (VLD), présidente de la commission de la Justice, précise qu'une certitude est apportée en prévoyant l'exigence de l'avis du procureur du Roi en cette matière.

En guise de précision, la commission décide de remplacer, dans la phrase liminaire de l'article 100 proposé, le mot «*zijn*» par le mot «*betreffen*» dans le texte néerlandais, et les mots «*sont les suivants*» par le mot «*concernes*» dans le texte français.

Les amendements n°s 3 et 4 et l'article ainsi modifié sont successivement adoptés à l'unanimité.

Art. 4

Cet article modifie l'article 1383 du Code civil.

Cet article ne donne lieu à aucune observation et est adopté sans modification à l'unanimité.

Art. 5

Cet article modifie l'article 1385 du Code civil.

Cet article ne donne lieu à aucune observation et est adopté sans modification à l'unanimité.

Art. 3

Dit artikel herstelt artikel 100 van het Burgerlijk Wetboek.

Mevrouw Liesbeth Van der Auwera (CD&V) en mevrouw Martine Taelman (VLD) dienen de amendementen nrs. 3 en 4 in tot weglating in het voorgestelde tweede gedachtestreepje van de woorden «*een verkeerd geslacht of*» en van de woorden «*een ander geslacht of*». (DOC 51 2368/002)

Mevrouw Valérie Déom (PS) benadrukt dat enkel de materiële misslagen geïsoleerd worden.

Mevrouw Marie-Christine Marghem (MR) stipt aan dat bepaalde gegevens zoals de naam, voornaam, geboortedatum, datum van overlijden, ... objectief in de tijd vastliggen. Dergelijke zekerheid bestaat evenwel niet over de zinsnede «*een verkeerde burgerlijke staat*».

Mevrouw Martine Taelman (VLD), voorzitter van de commissie voor de Justitie, legt uit dat met de invoering van de vereiste van het advies van de procureur des Konings terzake een zekerheid wordt ingebouwd.

Ter verduidelijking beslist *de commissie* om in de inleidende zin van het voorgestelde artikel 100 in de Nederlandse tekst het woord «*zijn*» te vervangen door het woord «*betreffen*» en in de Franse tekst, de woorden «*sont les suivants*» te vervangen door het woord «*concernes*».

De amendementen nrs. 3 en 4 en het aldus geamendeerde artikel worden achtereenvolgens en eenparig aangenomen.

Art. 4

Dit artikel wijzigt artikel 1383 van het Gerechtelijk Wetboek.

Over dit artikel worden geen opmerkingen gemaakt. Het wordt ongewijzigd en eenparig aangenomen.

Art. 5

Dit artikel wijzigt artikel 1385 van het Gerechtelijk Wetboek.

Over dit artikel worden geen opmerkingen gemaakt. Het wordt ongewijzigd en eenparig aangenomen.

*
* *

L'ensemble de la proposition de loi, telle qu'elle a été modifiée et corrigée, est adopté à l'unanimité.

La proposition de loi jointe DOC 51 2510/001 devient dès lors sans objet.

La rapporteuse,

Valérie DÉOM

La présidente,

Martine Taelman

*
* *

Het geheel van het wetsvoorstel, zoals geamendeerd en verbeterd, wordt eenparig aangenomen.

Bijgevolg vervalt het toegevoegde wetsvoorstel DOC 51 2510/001.

De rapporteur,

Valérie DÉOM

De voorzitter,

Martine Taelman